

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

อุตสาหกรรมแปรรูปเหล็กเคลือบสีหรืออุตสาหกรรมแปรรูปเหล็กวาลาต เป็นอุตสาหกรรมเหล็กแปรรูปอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีการผลิตในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับการค้าระหว่างประเทศ เพราะ จำเป็นต้องนำเข้าวัตถุดิบในการผลิตเกือบทั้งหมด เป็นอุตสาหกรรมที่มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่สำคัญ ๆ คือ อุตสาหกรรมผลิตกระป๋องแปรรูปเหล็กเคลือบสี อุตสาหกรรมผักและผลไม้กระป๋อง อุตสาหกรรมต่อเนื่องเหล็กเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศในการผลิตเป็นหลัก อุตสาหกรรมผักและผลไม้กระป๋องและอุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในการผลิตจากภาคเกษตรและการประมง ซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวไทย และเป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่สามารถหารายได้ในต่างประเทศและหลายพันล้านบาท วิทยาลัยพณิชยการ ประสงค์จะศึกษาถึงการพัฒนาของอุตสาหกรรมแปรรูปเหล็กวาลาต โดยผลของการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงในความต้องการสินค้าขั้นสุดท้าย ผลจากการเปลี่ยนแปลงในความต้องการสินค้าขั้นกลางหรือการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยี ผลจากการเปลี่ยนแปลงในการทดแทนการนำเข้า และผลจากการเปลี่ยนแปลงในการส่งออก และศึกษาถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตของอุตสาหกรรมแปรรูปเหล็กเคลือบสี และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่สำคัญ ๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยใช้ DRC (Domestic Resource Cost) เป็นเครื่องมือ คือการผลิตจะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเมื่อค่า DRC ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 1 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณได้จากการสำรวจและจากข้อมูลหัตถกรรม กล่าวคือใช้ข้อมูลปี 2515 ถึงปี 2527 ในการคำนวณแหล่งของการเจริญเติบโตและใช้ข้อมูลปี 2527 ในการคำนวณ DRC

ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปเหล็กวาลาตในช่วงที่ศึกษาสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงในความต้องการสินค้าขั้นกลาง หรือการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยีมากที่สุด รองลงมาคือการเปลี่ยนแปลงในการทดแทนการนำเข้า การเปลี่ยนแปลงในความต้องการสินค้าขั้นสุดท้าย และการเปลี่ยนแปลงในการส่งออกตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงขั้นตอนการพัฒนาของประเทศที่พัฒนาในด้านอุตสาหกรรมของประเทศต่าง ๆ ในแถบเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน รูปแบบของการเจริญเติบโตจะมีการพัฒนาจากระยะที่ผลของการทดแทนการนำเข้ามีส่วนร่วมสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตมากที่สุด ซึ่งนับเป็นช่วงเริ่มการพัฒนาอุตสาหกรรม (early phase of industrialization) ก่อนที่จะถึงขั้นที่การส่งออกมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมมากที่สุด (export led industrialization) จากแหล่งของการเจริญเติบโตที่ศึกษานาน อุตสาหกรรมแปรรูปเหล็กวาลาตเพียงอยู่ในขั้นปรับปรุง ประสิทธิภาพในการผลิต โดยมี

การพัฒนาช้ามาก แสดงถึงนโยบายหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้ายังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในปัจจุบัน ส่วนการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบนั้น อุตสาหกรรมแผ่นเหล็กกล้าตีผลัดในประเทศไทยไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิต คือ มีการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ ณ ต้นทุนค่าเสียโอกาสมากกว่าเงินตราต่างประเทศที่สามารถขอมได้ แสดงถึงการผลิตในอุตสาหกรรมยังไม่อาจใช้ทักษะ ความชำนาญ และทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากต้องประสบกับความจำเป็นที่จะต้องนำเข้าวัตถุดิบ จากต่างประเทศเกือบทั้งหมด ความสามารถทางการผลิตยังไม่ทัดเทียมกับต่างประเทศ เพิ่งจะมีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตแบบใหม่มาใช้เมื่อปี 2525 นี้เอง ประกอบกับความไม่มีเสถียรภาพของตลาด เนื่องจากอุตสาหกรรมผักและผลไม้กระป๋อง และอาหารทะเลกระป๋อง ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องของอุตสาหกรรมแผ่นเหล็กเคลือบดบก มีปริมาณการผลิตขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตทางการเกษตร ตลาดปัจจัยจึงผันผวนไม่แน่นอนและยังมีความไม่แน่นอนมวลรวมในระบบเศรษฐกิจอีกด้วย ทำให้การผลิตมีต้นทุนสูง

อุตสาหกรรมแผ่นเหล็กกล้าตีเป็นอุตสาหกรรมที่มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่สำคัญ ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้น แม้อุตสาหกรรมจะไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบแต่เป็นอุตสาหกรรมที่มีอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ซึ่งมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ จากการศึกษาอุตสาหกรรมแผ่นเหล็กกล้าตีมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบ มีค่า DRC เท่ากับ 1.772 และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมกระป๋องแผ่นเหล็กกล้าตีมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีค่า DRC เท่ากับ 0.939 อุตสาหกรรมผักและผลไม้ไม่มีความได้เปรียบเทียบ มีค่า DRC เท่ากับ 0.880 และอุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋องมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ มีค่า DRC เท่ากับ 0.849 ตามลำดับ อุตสาหกรรมแผ่นเหล็กเคลือบดบกก่อให้เกิดอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นสุดท้ายหรืออุตสาหกรรมปลายที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ในการวิเคราะห์ได้แยกออกเป็น 2 กรณี คือ

1. ในการพิจารณาถึงปัจจุบัน อุตสาหกรรมแผ่นเหล็กเคลือบดบกไม่ควรที่จะมีการผลิตขึ้นในประเทศไทย เพราะทำให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ ต้องช่วยกันหนุนอุตสาหกรรมแผ่นเหล็กกล้าตีซึ่งมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบ ทำให้ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ ลดลง ให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องนี้เข้าแผ่นเหล็กเคลือบดบกเพื่อใช้ในการผลิตจะเป็นทางที่ดีกว่า ส่วนอุตสาหกรรมกระป๋องแผ่นเหล็กเคลือบดบก จะนำเข้าหรือผลิตเอง ให้ผลเช่นเดียวกัน ในการพิจารณาด้านความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

2. ในการพิจารณาถึงอนาคต เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอันจะนำไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาต่อไป อุตสาหกรรมนี้มีโอกาสที่จะพัฒนาด้านเทคโนโลยี ขยายกำลังการผลิต ซึ่งทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพขึ้นได้ จากปี 2522 ถึงปี 2527 ค่า DRC ของอุตสาหกรรมแผ่นเหล็กกล้าตีลดลงจาก 2.3169 เป็น 1.772 จึงควรที่จะให้มีการผลิตขึ้นในประเทศไทย เพื่อความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หากอุตสาหกรรมนี้มีการพัฒนา

เองได้เร็วขึ้น เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศและเป็นฐานอุตสาหกรรมให้แก่อุตสาหกรรมเหล็กสมัยแบบซึ่งรัฐบาลกำลังให้ความสนใจศึกษาความเหมาะสมอยู่ในขณะนี้

นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาถึงจตุรภาคของความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าผลผลิต ณ ราคาตลาดโลกและปัจจัยการผลิต คือแผ่นเหล็กที่หมดการไหลตัวของค่า DRC ทำให้ค่า DRC เท่ากับ 1 โดยให้ตัวแปรอื่น ๆ คงที่ พบว่าจตุรภาคของขอบเขตจะทำให้ค่า DRC ของแผ่นเหล็กวิลาศ เท่ากับ 1 คือ เมื่อมูลค่าผลผลิต ณ ราคาตลาดโลกมีค่าเท่ากับ 16,980.219 บาทต่อตัน และมูลค่าแผ่นเหล็กมีค่าเท่ากับ 8,985.105 บาทต่อตัน ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่ต่างจากมูลค่าในขณะนี้ศึกษาไม่มากนัก แสดงถึงการผลิตจะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบได้หากมีการพัฒนาต่อไปจนการผลิตมีประสิทธิภาพขึ้น ในปัจจุบันราคาผลผลิตต่อหน่วยของแผ่นเหล็กวิลาศมีค่าเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับราคาผลผลิต ณ จตุรภาค และหากสามารถลดราคาแผ่นเหล็กได้ การผลิตจะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเร็วขึ้น

กล่าวคือ การให้การส่งเสริมของรัฐในการให้อุตสาหกรรมแผ่นเหล็กเคลือบดีบุกเป็นอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้ายังไม่บรรลุถึงประสงค์ การให้การส่งเสริมไม่ทำให้อุตสาหกรรมพัฒนาได้รวดเร็วเท่าที่ควร ในปัจจุบันไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิต แต่เป็นอุตสาหกรรมที่แนวโน้มที่จะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในอนาคต และมีโอกาสที่จะสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

อุตสาหกรรมเหล็กของประเทศไทยยังพัฒนาไปไม่มากนัก ประเทศไทยยังไม่มีการผลิตเหล็กแผ่น ลายอุตสาหกรรมเหล็กแบนหม้อยู่แล้ว เป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องของอุตสาหกรรมต้นคืออุตสาหกรรมเหล็กสมัยแบบซึ่งผลิตเหล็กแบน จึงจำเป็นต้องนำเข้าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงโอกาสที่จะแข่งขันกับต่างประเทศมีน้อยลงประกอบกับโครงสร้างภายในของการผลิตเองที่การพัฒนาจะเป็นการขยายโรงงาน และเพิ่มทุนในการผลิต จึงประสบกับปัญหาในการใช้กำลังการผลิตไม่เต็มที่ และความสามารถทางเทคนิคยังมีจำกัด จึงทำให้ต้นทุนในการผลิตสูง เนื่องจากการให้การส่งเสริมของรัฐ เป็นข้อจำกัดให้มีการขยายการผลิต อุตสาหกรรมแผ่นเหล็กเคลือบ ดีบุก เป็นอุตสาหกรรมขนกลาง ๆ ที่มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกหลายขั้นตอน จนถึงอุตสาหกรรมผลิตสินค้าขั้นสุดท้ายเพื่อการอุปโภคและบริโภค ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในแต่ละขั้นการผลิตมากมาย ตั้งแต่การนำเข้าเหล็กดีบุก การทำเป็นกระป๋อง และการทำเป็นอาหารกระป๋องประเภทต่าง ๆ หากอุตสาหกรรมนี้พัฒนาแล้วจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มและหารายได้ให้แก่ประเทศมหาศาล แม้ในปัจจุบันจะยังไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ แต่มีแนวโน้มที่จะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในอนาคต อุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ เป็นอุตสาหกรรมที่ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตประเทศไทยยังอยู่ในขั้นเริ่มการพัฒนาในด้านอุตสาหกรรมเหล็ก จึงเป็นการสมควรที่จะลดความได้เปรียบ

โดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมต่อเนื่องลงบ้าง เป็นการชั่วคราว เพื่อนำไปพัฒนาอุตสาหกรรม
 แขนงเวลาสั้นในระยะเริ่มพัฒนา ให้พัฒนาเพื่อเป็นฐานอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมแขนงหลัก
 รัตน์และรัตนหรืออุตสาหกรรมหลักสมบูรณ์แบบ ซึ่งรัฐบาลกำลังให้ความสนใจสนับสนุนให้
 ทางการศึกษาหาทางในการที่จะให้การผลิตขึ้นในไทยเพื่อทดแทนการนำเข้า อันจะเป็นฐาน
 กำลังสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรม ของประเทศ อุตสาหกรรมแขนงเวลาสั้นมีการพัฒนาช้า
 มาก รัฐควรให้การส่งเสริมให้ตรงกับปัญหา ขยายวงออกไป ควรพิจารณาถึงความได้เปรียบโดย
 เปรียบเทียบในการให้การส่งเสริม เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และควรมี
 การศึกษาอุตสาหกรรมแขนงเวลาสั้น และอุตสาหกรรมต่อเนื่องในปัญหาต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา
 ในแนวทางที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมมากที่สุดดังนี้ คือ

1. อุตสาหกรรมแขนงเล็กเคลือบตึก และอุตสาหกรรมต่อเนื่องในปัจจุบันยังมี
 ขนาดการผลิตต่ำไม่ประสิทธิภาพ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง จึงควรที่จะมีการศึกษา
 ถึงขนาดการผลิตที่ทำให้เกิดการประหยัดขนาด (Economies of Scale) เพื่อเป็นข้อมูล
 ในการพิจารณาให้การส่งเสริมขยายการผลิต และเพิ่มจำนวนโรงงานต่อไป

2. การให้การส่งเสริมคุ้มครองอุตสาหกรรมแขนงเล็กเคลือบตึก ให้มีการใช้
 ทรัพยากรในทิศทางที่ไม่เหมาะสม และพัฒนาไปได้ช้า ควรมีการศึกษาถึงระยะเวลาที่เหมาะสมที่
 อุตสาหกรรมนั้นพัฒนาให้สามารถช่วยตัวเองได้ และศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในลักษณะที่เป็น
 Dynamic เพื่อที่จะให้ทราบถึงทิศทางของการพัฒนาในอนาคต เป็นประโยชน์ในการ
 วางแผน และใช้มาตรฐานในการส่งเสริมอุตสาหกรรมแขนงเล็กเคลือบตึก และอุตสาหกรรมต่อ
 เนื่องใหม่ประสิทธิผลขึ้น

3. อุตสาหกรรมแขนงเล็กเคลือบตึก ยังอยู่ในขั้นพัฒนาโครงสร้างการผลิต ควรที่
 จะมีการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมแขนงเล็กเคลือบตึกในประเทศ
 กำลังพัฒนา หรือประเทศในแถบเอเชียให้ทราบถึงระดับความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของแต่ละ
 ประเทศ และปัญหาของแต่ละประเทศในการพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ เพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ
 และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เท้าที่เป็นอยู่ เช่น เทคโนโลยีในการผลิต การปฏิบัติ
 ทางการผลิต ตลาดผลผลิตและปัจจัย และการแทรกแซงของรัฐ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแขนง
 เล็กเคลือบตึกให้อยู่ในระดับที่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ อันจะนำไปสู่ขั้นการทดแทน
 การนำเข้า และการขยายการส่งออก สัมพันธ์กับการเจริญเติบโตมากที่สุดตามลำดับต่อไป